

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

1 / 2012

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 8.3.2012

ALUETALOUS

Tuotannon määrä laski
hieman

Kuluttajien luottamus
talouskehitykseen
varovaisessa nousussa

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Asuntojen hintojen
kasvuvauhti hidastumassa

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien
määrä lähes ennallaan

TYÖMARKKINAT

Työttömyysaste ennallaan

VÄESTÖ

Muuttovoittoa ulkomailta
aiempaa enemmän

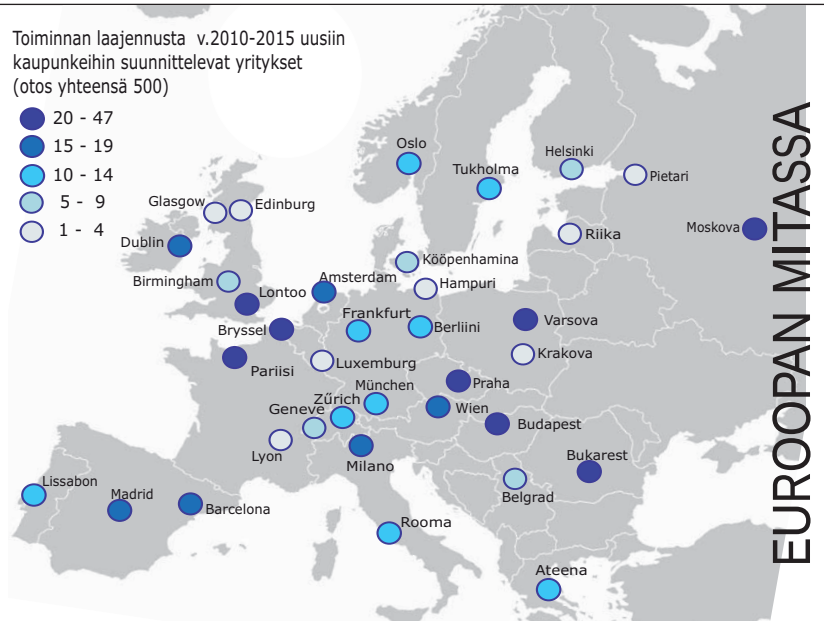
VALOKIILASSA

Markku Hyypiä

Uudenmaan yritystoiminta
alueellisesti vahvasti
erikoistunut

Toiminnan laajennusta v.2010-2015 uusiin
kaupunkeihin suunnittelevat yritykset
(otos yhteensä 500)

- 20 - 47
- 15 - 19
- 10 - 14
- 5 - 9
- 1 - 4

Lähde: Cushman&Wakefield

Yrityksillä laajennussuunnitelmia Itä- ja Keski-Eurooppaan

Eurooppalaisten yritysten laajenemissuunnitelmat kohdentuvat tämän vuosikymmenen viiden ensimmäisen vuoden aikana lähinnä Keski- ja Itä-Euroopan kaupunkeihin. Moskovaan suunnitteli toiminnanlaajennusta 47, Varsovaan 30, Bukarestiin 27, Budapestiin 22 ja Prahaan 24 yritystä.

Keski-Euroopan kaupunkeista yrityksiä kiinnosti Pariisi (28 yritystä), Lontoo (26) ja Bryssel (20). Etelä-Euroopan kaupunkeista Madridiin suunnitteli laajennusta 19 yritystä, Barcelonaan 16, Roomaan 13 ja Milanoon 16 yritystä.

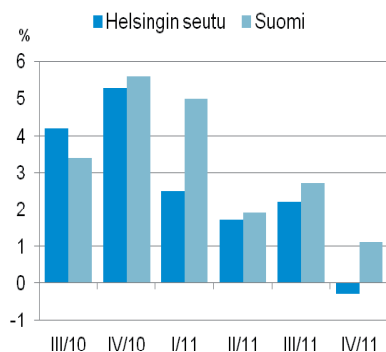
Kiinnostus Skandinavian pääkaupunkeihin oli lähes samalla tasolla. Tukholmaan oletti laajentavansa toimintaansa 11 ja Osloon 10 yritystä. Helsinkiin laajenemisaikeita oli 9 yrityksellä.

Vuonna 2010 tehdyssä haastattelussa tiedusteltiin 500 eurooppalaiselta suuryritykseltä yhdeksässä maassa niiden suunnitelmia laajentaa toimintaansa Euroopan kaupunkeihin seuraavan viiden vuoden aikana. Kansainvälisiin laajenemissuunnitelmiin ja yritysten sijaintiin vaikuttavat neljä keskeistä tekijää: helppo pääsy markkinoille, hyvän henkilöstön palkkaamismahdollisuudet, hyvä tietoliikenne ja hyvät liikenneyhteydet kansainvälisesti sekä maan muihin kaupunkeihin.

Tiedot ovat peräisin julkaisusta European Cities Monitor 2010 ja Euroopan pääasiallisiin liike-elämän kaupunkeihin kohdistuvan tutkimuksen suoritti Cushman&Wakefield.

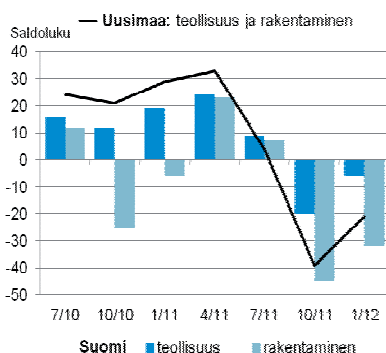
Kokonaistuotannon ennakkoiva kuvaaja

Muutos (%) edellisestä vuodesta

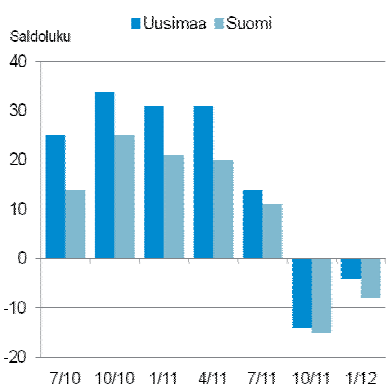
Lähde: Tilastokeskus, Kaupunkitutkimus TA Oy

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Kotitalouksien odotukset Suomen talouden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

ALUETALOUS

Tuotannon määrä laski hieman

Helsingin seudun tuotanto kääntyi laskuun vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä. Ennakoarvion mukaan tuotanto oli vuoden lopussa 0,3 prosenttia edellisvuotta alhaisempi. Koko maassa tuotanto pysyi edellisten neljännesten tasolla. Viiden vuoden takaisesta tuotanto on kasvanut Helsingin seudulla 0,3 prosenttia ja koko maassa supistunut 1,3 prosenttia. Helsingin seudun heikko talouskasvu viime vuonna selittyi talouden kannalta keskeisen informaatioteknologia-alan vaikeuksilla, jotka heijastuvat teollisuuden lisäksi myös muille toimialoille. Kuitenkin useimmilla palvelualoilla liiketoiminnan kasvu jatkui vakaasti koko viime vuoden ajan.

Suhdannotilanne jonkin verran keskimääräistä heikompi

EK:n tammikuussa tekemän tiedustelun mukaan suomalaisyritysten suhdannekuva synkeni loivasti loppuvuonna. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan useimmilla toimialoilla jonkin verran keskimääräistä heikommaksi. Teollisuudessa ja rakentamisessa uusia tilauksia saatiin varsin niukasti ja tuotanto kasvoi vain hitaasti. Sen sijaan palveluyritysten myynti oli melko nopeassa kasvussa.

Suhdannenäkymät seuraavalle puolelle vuodelle ovat varovaiset, vaikkakin kaikilla päätoimialoilla hieman luottavaisemmat kuin kolme kuukautta sitten. Suhdanteiden yleisen heikkenemisen odotetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden kuluessa. Ainoastaan palvelualoilla on odotuksia myynnin kasvusta – teollisuuden ja rakentamisen tuotanto pysyisi ennallaan.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdanteet paranivat hieman viime vuoden lopussa. Suhdanteiden odotetaan kuitenkin heikkenevän lähikuukausina, saldoluku -21 (lokakuussa -39). Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa harmaammat. Tammikuussa tehdyssä tiedustelussa 63 prosenttia alasta arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Paranemista ennakoitiin kahdeksan prosenttia ja 29 prosenttia yrityksistä odotti heikkenemistä.

Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa kokonaan hyödynnettyä 71 prosentilla Uudenmaan yrityksistä. Uusien tilausten määrä on pysynyt viime kuukausina likimain ennallaan, ja tilauskirjat kokonaisuudessaan ovat ohentuneet. Valmistusvarastot ovat vähän normaalia ohuempia. Henkilökuntaa on pienennetty viime vuoden lopulla, ja kuluvan vuoden alussa työvoimaa vähennettäneen hieman.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdanteet heikkenivät viime vuoden lopulla aavistuksen lisää. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran keskimääräistä heikommaksi. Suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat varovaiset, mutta silti vähän luottavaisemmat kuin loppusyksyllä. Yleisen suhdannotilanteen odotetaan kuitenkin heikkenevän loivasti. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa tehdyssä suhdannebarometrissa lukemassa -6 (lokakuussa -20). Teollisuusyritysten henkilöstömäärä väheni aavistuksen loppuvuonna. Seuraavan kolmen kuukauden aikana henkilöstön supistumisen ennustetaan kuitenkin nopeutuvan. Kannattavuus pysyi keskimäärin vakaana ja sen ennustetaan pysyvän nykytasollaan.

Rakennusalan yritykset arvioivat tämänhetkisen suhdannetilanteensa olevan lähellä keskimääräistä. Tuotanto kasvoi alkutalvella hieman ja kapasiteetin käyttöaste oli edelleen melko korkea. Sen sijaan näkymät alkuvuodelle ovat varovaiset osin kausiluonteisistakin syistä. Lähitulevaisuuden suhdannenäkymiä kartoittava saldoluku oli tammikuussa –32 (lokakuussa –45). Uusien tilausten määrän odotetaan yhä hieman laskevan alkuvuoden aikana.

Palvelut

Uudenmaan yksityisten palveluyritysten suhdannetilanne synkeni hieman viime vuoden lopulla. Lähitulevaisuuden odotukset ovat kohentuneet hieman lokakuusta, mutta yhä ennakoidaan hie-noista heikkenemistä. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa –4 (lokakuussa –14). Tam-mikuussa viidesosa vastaajista ennakoi heikkenemistä ja 16 prosenttia odotti tilanteen paranevan lähikuukausina. Ennallaan suhdanteet säilynevät 64 prosentilla yrityksistä.

Myyntimäärät lisääntyivät viime vuoden lopulla hieman, mutta vuositasolla kasvu oli ripeää. Myyn-nin odotetaan lisääntyvän hieman kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Henkilökuntaa supistettiin aavistuksen verran loka–joulukuussa. Tämän vuoden alkukuukausina työvoima piene-nee myös hieman. Kannattavuuskehitys vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on vuoden takaista parempi. Lähikuukausina kannattavuus kohentunee hieman.

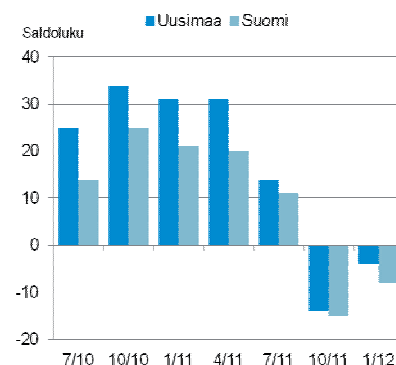
Koko maassa palveluyritykset kuvaavat suhdanteidensa heikentyneen loivasti viime vuoden lo-pulla. Tämänhetkisen tilanteen arvioidaan olevan vähän alle keskimääräisen. Myynnin ja henkilös-tön kasvu on jatkunut edelleen, mutta kustannusten nousu on melko nopeaa. Suhdanteiden odote-taan vähän synkkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku nousi tammikuussa tehdyssä kyselyssä lukemaan –8 (lokakuussa –15). Myynnin kasvun ennustetaan olevan hidasta ensimmäisellä vuosineljänneksellä, mutta toiselle neljännekselle on hieman vahvempia kasvuodotuksia. Jatkossa kannattavuuden arvioidaan pysyvän ennallaan. Pal-velualojen henkilöstö kasvoi viime vuoden lopulla jonkin verran. Seuraavien kuukausien aikana henkilöstön odotetaan pysyvän nykytasollaan.

Kuluttajien luottamus talouskehitykseen varovaisessa nousussa

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamusta talouskehitykseen kuvaava kuluttajabarometri sai arvokseen 5,9 tammikuussa. Luottamus romahti elokuussa pitkän vahvan luottamuksen kauden jälkeen. Marraskuussa arvo nousi, mutta joulukuussa se putosi arvoon 0,4. Tuolloin luottamus oli samalla tasolla myös koko maassa, vaikka siellä luottamustaso on yleensä ollut alhaisempi kuin pääkaupunkiseudulla. Tammikuussa koko maassa kuluttajabarometrin arvo oli 3,4 eli sielläkin luottamus oli kääntynyt varovaiseen nousuun.

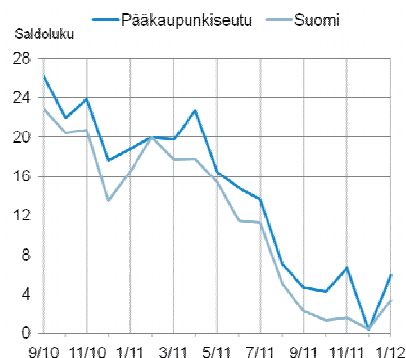
Pääkaupunkiseudulla luottamus oman talouden myönteiseen kehitykseen ja säästämismahdol-lisuuksiin eli mikroindikaattorin arvo oli tammikuussa lähes samalla tasolla kuin joulukuussakin. Näin ollen luottamus ei ollut palautunut aiempaan vahvuuteen. Mikroindikaattori sai tammikuussa arvon 28 pääkaupunkiseudulla. Kuluttajien näkemyksiä Suomen taloustilanteesta ja työttömyyden kehityksestä vuoden kuluttua kuvaa makroindikaattorin arvo. Tammikuussa se oli –16,6 eli luot-tamus oli jonkin verran vahvistunut edellisen kuukauden synkistä näkymistä. Odotukset olivat pa-

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Pääkaupunkiseudun kuluttajien mikro- ja makroindikaattorit

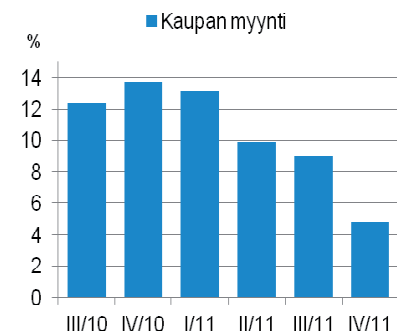

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kaupan myynti

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Kaupunkitutkimus TA Oy

lautuneet puoli vuotta aikaisemmin vallinneelle tasolle, jotka tosin nekin olivat romahdusmaisesti pudonneet aiemmin vallinneeseen tasoon verrattuna.

Kaupan myynnin kasvuvauhti hidastui

Helsingin seudulla kaupan myynti kasvoi 4,8 prosenttia viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kasvuvauhti oli samaa tasoa kuin vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin se kääntyi kasvuun runsaan vuoden laskun jälkeen.

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

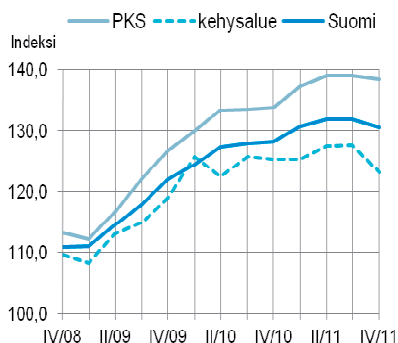
Asuntojen hintojen kasvuvauhti hidastumassa

Ennakkotietojen mukaan pääkaupunkiseudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat 3,4 prosenttia viime vuoden loka–joulukuussa edellisvuodesta ja samalla kasvuvauhti oli hidastunut. Helsingissä nousua oli 3,6 prosenttia, Espoossa 2,1 prosenttia ja Vantaalla 3,7 prosenttia. Kehysalueella (ml. Riihimäki) niiden hinnat olivat laskeneet 1,8 prosenttia edellisvuoden loka–joulukuuhun verrattuna.

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat olivat laskeneet kaikilla tarkastelun kohteena olevilla alueilla, kun niitä verrataan edelliseen neljännekseen. Koko maassa ne olivat laskeneet 1,1 prosenttia, pääkaupunkiseudulla 0,4 prosenttia ja kehysalueella 3,5 prosenttia. Helsingissä kyseisten asuntojen hinnat olivat laskeneet loka–joulukuussa kolmannen vuosineljänneksen hintoihin verrattuna 0,2 prosenttia. Espoossa vähennys oli 1,2 prosenttia ja Vantaalla 0,8 prosenttia.

Asuntojen hinnat

Indeksi 2005=100

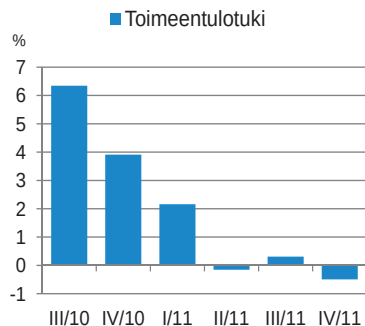

Lähde: Tilastokeskus, asuntojen hinnat

Toimeentulotuen saajat

pääkaupunkiseudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrä lähes ennallaan

Pääkaupunkiseudulla oli keskimäärin kuukaudessa lähes 51 500 toimeentulotuen saajaa viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Heitä oli käytännöllisesti katsoen yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin, sillä vähennystä oli puoli prosenttia. Pääkaupunkiseudun kaupungeista Helsingissä ja Vantaalla heidän määrässään oli laskua, mutta Espoossa lisäystä oli 3,3 prosenttia. Helsingissä vähennystä oli 1,1 prosenttia ja suuntaus on ollut laskeva jo viime vuoden toiselta neljänneksestä lähtien. Vantaalla laskua oli 1,5 prosenttia. Siellä kasvuvauhti on supistunut vuoden 2010 toisesta neljänneksestä lähtien. Helsingissä toimeentulotukea sai keskimäärin kuukaudessa noin 33 000 henkilöä viime vuoden loka–joulukuun aikana. Vantaalla vastaava määrä oli miltei 9 900 ja Espoossa vähän yli 8 600 henkilöä.

Asumistuen saajien määrä kasvoi hieman

Pääkaupunkiseudulla yleisen asumistuen saajien määrä kasvoi 3,4 prosenttia loka–joulukuussa edellisvuoden samaan ajankohtaan verrattuna. Kasvuvauhti oli hivenen lisääntynyt, mutta se oli kuitenkin alhainen vuoden 2009 loppupuoliskon ja vuoden 2010 alkupuolen kovaan kasvuvauhtiin verrattuna. Helsingissä yleistä asuntotukea sai viime vuoden viimeisen neljänneksen lopussa lähes 25 700 asuntokuntaa. Espoossa heidän lukumääränsä oli noin 7 200 ja Vantaalla miltei 7 600. Pääkaupunkiseudulla asumistuen saajien määrä oli yhteensä 40 500.

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Vientimäärä laskussa sataman tavaraliikenteessä

Helsingin satamien tavaraliikenteessä vienti kääntyi laskuun viime vuoden kolmannella neljänneksellä ja viimeisellä neljänneksellä se oli vähentynyt 2,4 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tuonnin määrä sen sijaan jatkoi kasvuaan ja lisäys vuoden 2010 loka–joulukuuhun oli 6,1 prosenttia. Tavaraliikenteen kokonaismäärä kasvoi vielä lisääntyneen tuonnin ansiosta 2,1 prosenttia. Loka–joulukuussa tuontia oli 6,2 milj. tonnia ja vientiä 4,9 milj. tonnia. Koko viime vuoden aikana tuonnin määrä oli 15,4 milj. tonnia ja viennin 12,2 milj. tonnia.

TYÖMARKKINAT

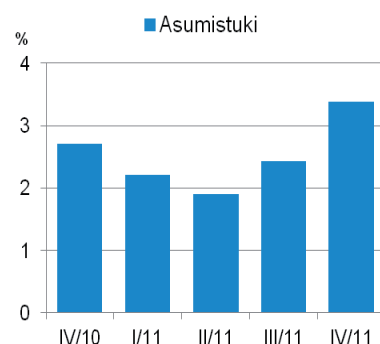
Julkisen sektorin työntekijöiden määrä laski

Julkisella sektorilla etenkin valtion työllisen työvoiman määrä laski viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna Helsingin seudulla. Vähennys oli 9,6 prosenttia, kun kuntasektorilla laskua oli 1,5 prosenttia. Yksityissektori kuitenkin lisäsi työllistä työvoimaansa 3,7 prosentilla. Koko maassa valtion työntekijöiden määrä laski 7,1 prosenttia, kun kuntasektorilla heidän määränsä säilyi lähes ennallaan edellisvuoden loka–joulukuuhun verrattuna. Yksityissektori lisäsi työllisen työvoiman määrää koko maassa 2,3 prosenttia.

Helsingin seudulla valtiolta sai toimeentulon 51 100 työntekijää ja kuntasektorilta 110 300 henkilöä viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna valtion työntekijöiden määrä oli laskenut 5 400 ja kuntasektorilla 1 700 henkilöllä. Loka–joulukuussa yksityissektorilla oli työntekijöitä 540 800 eli 19 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

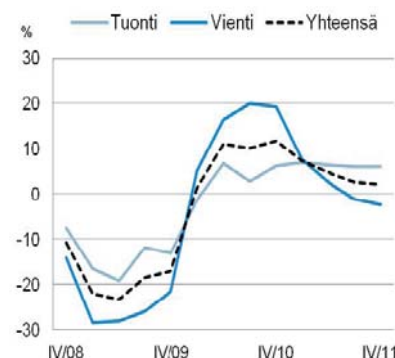
Koko maassa yksityissektorin työllisten määrä oli 1,8 milj. eli 40 900 vuoden 2010 loka–joulukuuta enemmän. Valtion työntekijöiden määrä oli 141 000, joten vähennystä edellisestä vuodesta oli 10 800 henkilöä. Kuntasektori antoi työpaikan 511 700 henkilölle loka–joulukuussa, joten lisäys oli 1 200 työntekijää.

Asumistuen saajat
pääkaupunkiseudulla
Muutos (%) edellisestä vuodesta

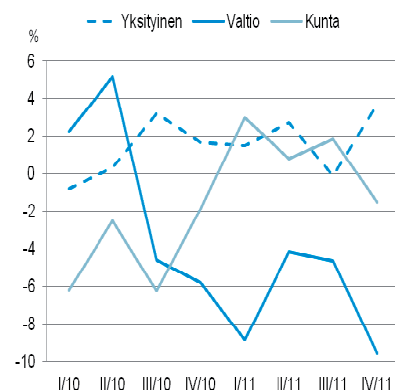
Lähde: Kansaneläkelaitos

Sataman tavaraliikenne

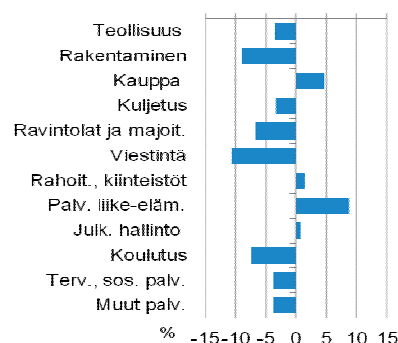
Lähde: Helsingin satama

Työllinen työvoima työnantajaryhmittäin Muutos (%) edellisestä vuodesta

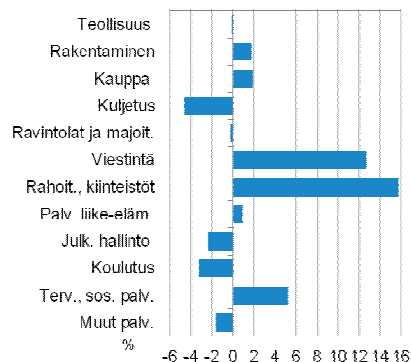
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Toimialojen kehitys Helsingin seudulla Työllisen työvoiman muutos (%) edellisestä vuodesta

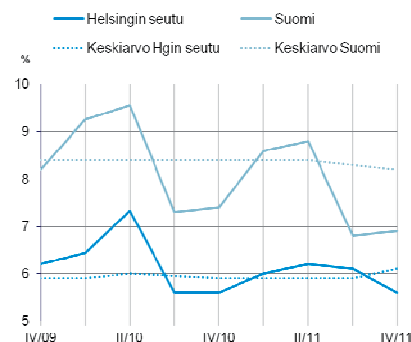
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Toimialojen kehitys Suomessa Työllisen työvoiman muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (I/00–IV/11) Helsingin seudulla sekä koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Teollisuudessa ja rakentamisessa työntekijöiden määrä laski

Helsingin seudulla joka kymmenes työlliseen työvoimaan kuuluvista eli lähes 69 700 saa toimeentulonsa teollisuudesta. Kyseisen toimialan työntekijöiden määrä oli loka–joulukuussa noin 3 400 edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän. Prosentuaalisesti lasku oli 4,6 prosenttia. Rakennusalan työntekijöiden määrä laski kolme prosenttia eli 1 200 henkilöä. Helsingin seudulla rakentaminen antoi työpaikan 39 300 henkilölle, joka vastasi lähes 6 prosenttia alueen työllisen työvoiman määrästä. Liike-elämän palvelut on keskeinen toimiala Helsingin seudulla ja alueen työllisestä työvoimasta sen osuus on 13 prosenttia. Myös liike-elämän palveluissa työllisen työvoiman määrä laski 1,7 prosenttia. Työntekijöitä oli 92 300 eli 1 600 henkilöä vuoden 2010 viimeistä neljännestä vähemmän.

Terveys- ja sosiaalipalveluiden työntekijöiden määrä sen sijaan kasvoi 11,2 prosentilla. Kyseisellä toimialalla käy työssä runsas 13 prosenttia koko Helsingin seudun työllisestä työvoimasta. Loka–joulukuussa heitä oli 94 600 eli 9 500 henkilöä edellisvuotta enemmän. Kaupan ala lisäsi työvoimaansa neljä prosenttia eli 5 600 työntekijällä. Lähes 15 prosenttia Helsingin seudun työllisestä työvoimasta saa toimeentulonsa kyseiseltä toimialalta eli heitä oli 103 800 loka–joulukuussa.

Koko maassa teollisuuden työntekijöiden määrä säilyi ennallaan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Heitä oli 380 400 henkilöä, joka oli vajaa 16 prosenttia koko maan työllisestä työvoimasta. Rakentamisessa sen sijaan työllisten määrä kasvoi 1,8 prosenttia eli noin 3 000 henkilöä. Yhteensä toimialalta sai toimeentulonsa vähän yli 176 200 henkilöä eli vähän yli 7 prosenttia kokonaistyövoimasta. Myös terveys- ja sosiaalipalveluiden työntekijöiden määrä kasvoi, 5,2 prosentilla. Kyseiseltä toimialalta saa toimeentulonsa runsas 16 prosenttia työllisistä henkilöistä. Heitä oli yhteensä miltei 400 000 henkilöä loka–joulukuussa eli 19 800 edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän.

Työttömyysaste ennallaan

Helsingin seudulla työttömien osuus työvoimasta oli loka–joulukuussa samalla tasolla kuin vuotta aikaisemminkin eli 5,6 prosenttia. Koko maassa se oli laskenut puoli prosenttiyksikköä vuoden takaisesta arvosta ollen 6,9 prosenttia Tilastokeskuksen otosaineistoon perustuvien tietojen mukaan.

Työ- ja elinkeinoministeriön TE-toimistojen asiakasrekisteriin perustuvien tietojen mukaan Helsingin seudun työttömyysaste oli joulukuun lopussa 6,9 prosenttia, joten vähennystä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan oli 0,3 prosenttiyksikköä. Koko maassa työttömyysaste oli laskenut vuoden 2010 joulukuun lopun tilanteeseen verrattuna 0,6 prosenttiyksikköä ja se oli 9,7 prosenttia. Kehysalueen työttömien osuus työvoimasta oli 6,1 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla se oli 7,2 prosenttia. Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan työttömyysaste Helsingissä oli 7,6 prosenttia, Vantaalla 8,2 prosenttia ja Espoossa 5,5 prosenttia. Kaikilla edellä mainituilla alueilla työttömyysaste oli laskenut lähes samaa vauhtia, sillä lasku oli Helsingissä 0,2, Espoossa 0,3 ja Vantaalla 0,4 prosenttiyksikköä.

Miesten työttömyysaste oli 6,1 prosenttia Helsingin seudulla ja 7,7 prosenttia koko maassa viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Helsingin seudulla osuus oli yhtä suuri kuin vuotta aikaisemminkin ja koko maassa vähennystä oli 0,3 prosenttiyksikköä. Naisten työttömyysaste oli 5,1 prosenttia Helsingin seudulla ja se oli noussut 0,1 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Koko maassa se oli 6,0 prosenttia ja vähennystä oli 0,9 prosenttiyksikköä.

VÄESTÖ

Väestö kasvoi enemmän kuin vuotta aikaisemmin

Loka–joulukuussa Helsingin seudun väestö kasvoi 3 670 asukkaalla. Se oli 1 310 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin samana ajankohtana. Neljännellä vuosineljänneksellä syntyi 770 vauvaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tosin kuolleitakin oli edellisvuotta enemmän, 330 henkilöä. Luonnollista väestönkasvua oli 430 asukasta edellisvuoden viimeistä neljänneistä enemmän. Nettomuuttoa oli 1 880 henkilöä enemmän kuin edeltäneen vuoden loka–joulukuussa. Viime vuoden viimeisellä neljänneksellä Helsingin seudulla syntyi 4 000 vauvaa, kuolleita oli 2 270 ja muuttovoittona oli 1 940 asukasta.

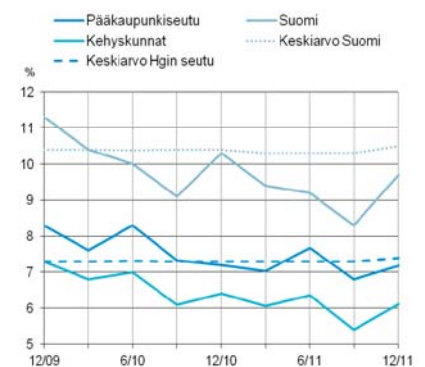
Helsingin asukasmäärä kasvoi etenkin muuttovoiton ansiosta, joka oli 1 030 henkilöä, vuotta aikaisemmin se oli ollut 480 asukasta. Helsingin väkiluku kasvoi yhteensä loka–joulukuussa 1 480 asukkaalla, joka oli 630 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin samana ajankohtana. Espoossa väestönkasvu oli lähes samaa luokkaa kuin vuotta aiemmin, joten sen väkiluku kasvoi 1 100 henkilöä loka–joulukuussa. Vantaalla asukasluvu kasvoi hieman vähemmän kuin vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä, sillä väestö kasvoi 300 asukkaalla. Muuttotappiota oli 20 henkilöä ja syntyneitäkin oli 60 vauvaa edellisvuotta vähemmän. Kehysalueen väestö kasvoi 690 henkilöllä eli 30 henkilöä vuotta aikaisemmin vallinnutta tilannetta vähemmän. Muuttovoittoa oli 30 henkilöä edellisvuotta vähemmän ja syntyneitäkin oli vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Muuttovoittoa ulkomailta aiempaa enemmän

Helsingin seudulle muutti ulkomailta loka–joulukuussa 2 830 henkilöä ja ulkomaille muuttaneita oli 1 210. Pitkällä aikavälillä tarkastellen muuttovoitto oli huomattavan korkealla tasolla. Se oli 1 620 henkilöä, joka oli 490 enemmän kuin edellisvuoden loka–joulukuussa. Lähtömuuttajia oli vain 40 enemmän kuin vuotta aikaisemmin, mutta tulomuuttajia oli 530 enemmän kuin vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä.

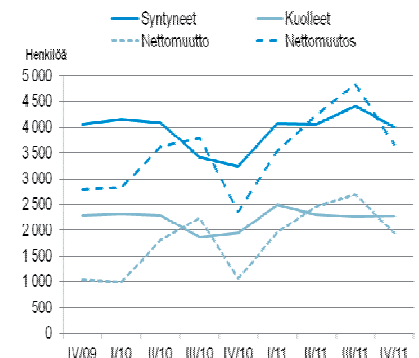
Koko maahan muuttaneita oli 3 730 ja ulkomaille muuttaneita henkilöitä 1 440, joten koko maan saama ulkomainen muuttovoitto oli 2 290 asukasta. Se oli 540 henkilöä edellisvuotta enemmän. Pääkaupunkiseudulla etenkin Helsinki sai ulkomaista muuttovoittoa. Tulomuuttajia oli 820 enemmän kuin ulkomaille muuttaneita. Lisäksi määrä oli 300 henkilöä enemmän kuin pääkaupungin saama ulkomainen muuttovoitto vuotta aikaisemmin. Espoossa, Vantaalla ja kehysalueella ulkomainen muuttovoitto oli suunnilleen samaa suuruusluokkaa kuin vuotta aikaisemminkin. Espoossa määrä oli 330, Vantaalla 270 ja kehysalueella 180 asukasta.

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (3/00–12/11) pääkaupunkiseudulla, kehysalueella ja koko maassa

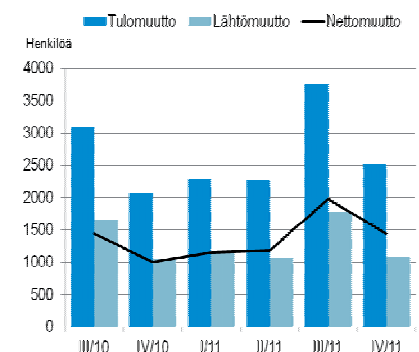
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Väestön nettomuutos

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Ulkomainen muuttovoitto pääkaupunkiseudulle

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Uudenmaan yritystoiminta alueellisesti vahvasti erikoistunut

Uudenmaan ja sen osa-alueiden yritysten toimialarakenne poikkeaa selkeästi koko Suomen yritysten toimialarakenteesta. Uudenmaan osa-alueet poikkeavat enemmän koko maasta kuin lähinnä vastaavanlaiset vertailualueet: naapurimaakuntien suurehkot lähikaupungit ja muut suuret yliopistokaupungit.

Yritykset työllistävät Uudellamaalla vähän yli puoli miljoonaa ja koko maassa 1,4 miljoonaa ihmistä. Noin 80 prosenttia Uudenmaan yritystyöpaikoista on pääkaupunkiseudulla. Siten Uusimaa on keskimäärin hyvin pääkaupunkiseudun kaltainen. Helsingin osuus pääkaupunkiseudun yritysten työpaikoista on 60 prosenttia ja koko Uudenmaan alueen yritysten työpaikoista lähes puolet.

Yritysten toimialarakenne on varsin erilainen pääkaupunkiseudulla ja muualla Uudellamaalla. Lisäksi pääkaupunkiseudun suuret kaupungit poikkeavat melko selvästi toisistaan. Eli toimialarakenteeltaan Uusimaa on varsin heterogeeninen. Lisäksi pääkaupunkiseudun toimialarakenne poikkeaa selvästi maamme muista suurista yliopistokaupungeista.

Taulukko 1. Yritysten henkilöstö päätoimialoittain (%) vuonna 2009

Päätoimiala	Uusimaa	Helsinki	Espoo	Vantaa	Muut suuret yliopistok.	Koko maa
Tukku- ja vähittäiskauppa	20,2	16,7	25,7	26,2	16,1	17,5
Teollisuus	15,2	8,6	18,6	15,6	22,4	24,5
Informaatio ja viestintä	9,3	13,9	11,6	3,0	7,6	5,8
Kuljetus ja varastointi	9,3	7,3	4,9	20,5	8,0	9,2
Ammatti, tiede ja tekniikka	8,8	10,7	10,3	5,5	7,9	6,4
Rakentaminen	8,7	7,4	6,4	8,6	10,0	10,1
Hallinto- ja tukipalvelut	8,4	10,9	4,5	9,1	10,1	7,0
Rahoitus ja vakuutus	5,1	7,8	5,2	0,9	2,7	3,3
Majoitus- ja ravitsemus	4,5	5,6	2,8	4,0	4,3	4,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	3,0	2,9	2,8	1,5	4,1	3,5
Muut ja tuntematon	7,5	8,3	7,2	5,1	6,8	8,5
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Päätoimialoista Uudenmaan, Helsingin, Espoon ja Vantaan suurin työllistäjä on tukku- ja vähittäiskauppa ja koko Suomen teollisuus. Teollisuuden merkitys Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun yritystoiminnassa on selvästi pienempi kuin koko maassa. Itä- ja Länsi-Uusimaa ovat kuitenkin selvästi teollisempia alueita kuin Suomi keskimäärin. Keski-Uusimaa¹ on jokseenkin yhtä teollinen kuin Suomi keskimäärin.

¹ Kirkkonummen, Vihdin, Hyvinkään ja Sipoon rajaama alue.

Mitä yritystoiminnan erikoistumisella tarkoitetaan?

Yritystoiminnan erikoistuneisuutta (keskittyneisyyttä) mitataan seuraavasti: jonkin alueen kuten Uudenmaan tietyn toimialan työpaikkaosuus jaetaan saman toimialan koko maan työpaikkaosuudella. Suhteesta muodostetaan indeksi; koko maan indeksin arvoa merkitään luvulla sata jokaiselle toimialalle. Indeksia kutsutaan usein sijaintiosamääräindeksiksi. Siten Uudenmaan indeksin arvo kuvaa eri toimialojen suhteellista merkitystä samojen toimialojen koko maan suhteelliseen merkitykseen.

Taulukko 2. Yritystoiminnan erikoistuneisuus päätoimialoittain Uudellamaalla, sen suurissa kaupungeissa ja muissa suurissa yliopistokaupungeissa vuonna 2009, koko maa = 100

Päätoimiala	Uusimaa	Helsinki	Espoo	Vantaa	Muut suuret yliopistokaup.	Koko maa
Informaatio ja viestintä	162	241	201	52	131	100
Rahoitus ja vakuutus	156	240	158	28	82	100
Ammatti, tiede ja tekniikka	138	167	162	86	124	100
Hallinto- ja tukipalvelut	119	155	64	130	144	100
Tukku- ja vähittäiskauppa	115	95	147	150	92	100
Majoitus- ja ravitsemus	104	129	66	93	99	100
Kuljetus ja varastointi	101	79	54	223	88	100
Muut ja tuntematon	89	97	85	60	81	100
Rakentaminen	86	74	64	85	99	100
Terveys- ja sosiaalipalvelut	85	83	80	43	117	100
Teollisuus	62	35	76	64	91	100
Kaikki toimialat	100	100	100	100	100	100

Uudenmaan suurilla kaupungeilla omat erityispiirteensä

Helsingin suuri merkitys koko Uudenmaan yritystoiminnassa tulee ilmi myös päätoimialojen erikoistumisessa siten, että neljän erikoistuneimman päätoimialan järjestys on sama Helsingissä ja koko Uudellamaalla. Helsingissä ja Espoossa kärkikolmikkona ovat samat päätoimialat, mutteivät täsmälleen samassa järjestyksessä (taulukko 2). Vantaa on kovin toisenlainen alue kuin Helsinki. Espoota ja Vantaata yhdistää vahva tukku- ja vähittäiskauppa.

Päätoimialoja tarkemmalla luokituksella Espoo ja Helsinki ovat erikoistuneet voimakkaasti liikkeenjohdon konsultointiin ja Vantaa ei lainkaan. Vantaa on erikoistunut erittäin voimakkaasti lentoliikenteeseen ja sitä palvelemaan toimintaan sekä lisäksi mittaus-, testaus- ja navigointivälineiden ja -laitteiden valmistukseen.

Informaatio ja viestintää –päätoimiala on sisäisesti varsin erilainen Espoossa ja Helsingissä. Espoo on erikoistunut hyvin vahvasti viestintälaitteiden valmistukseen; Espoon indeksiarvo 512 ja Helsingin 52. Lisäksi Espoo on erikoistunut Helsinkiä selvästi vahvemmin ohjelmistojen suunnitteluun ja valmistukseen. Helsinki on puolestaan erikoistunut vahvasti elokuva- ja tv-toimintaan sekä kustannustoimintaan.

Taulukko 3. Yritystoiminnan erikoistuneisuus päätoimialoittain Uudenmaan suurilla osa-alueilla ja Uudenmaan ulkopuolissa suurehkoissa lähikaupungeissa, koko maa = 100

	Keski- Uusimaa	Länsi- Uusimaa	Itä- Uusimaa	Pääkaupunki- seutu	Lähi- kaupungit	Koko maa
Päätoimiala						
Rakentaminen	146	113	131	74	104	100
Tukku- ja vähittäiskauppa	125	96	82	116	104	100
Terveys- ja sosiaalipalvelut	125	139	76	77	79	100
Ammatti, tiede ja tekniikka	103	53	86	150	73	100
Kuljetus ja varastointi	102	95	85	102	111	100
Teollisuus	99	140	135	49	122	100
Muut ja tuntematon	84	106	84	90	89	100
Hallinto- ja tukipalvelut	78	56	68	131	97	100
Majoitus- ja ravitsemus	71	99	110	109	95	100
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	57	103	467	66	96	100
Rahoitus ja vakuutus	53	60	54	182	64	100
Informaatio ja viestintä	28	24	37	195	55	100
Kaikki toimialat	100	100	100	100	100	100

Uudenmaan osa-alueet jopa toistensa vastakohtia

Keski-Uudenmaan suurin päätoimiala on teollisuus ja toiseksi suurin tukku- ja vähittäiskauppa. Alue ei ole kuitenkaan erikoistunut teollisuuteen, vaan suurista päätoimialoista rakentamiseen ja tukkukauppaan. Tukkukaupan alatoimialoista alue on erikoistunut erittäin vahvasti elintarvikkeiden, juomien ja tupakan yleistukkukauppaan ja lisäksi muista suurista toimialoista juomien valmistukseen sekä nosto- ja siirtolaitteiden valmistukseen.

Länsi-Uudenmaan tärkein päätoimiala on absoluuttisesti ja suhteellisesti teollisuus. Alue on erikoistunut teollisista toimialoista metallituotteiden valmistukseen ja jalostukseen, sähkölaitteiden valmistukseen sekä paperin ja kartongin valmistukseen. Alue ei ole lainkaan erikoistunut tukku- ja vähittäiskauppaan, vaikka se on absoluuttisesti alueen toiseksi tärkein päätoimiala.

Itä-Uusimaa on erikoistunut alueensa suurista toimialoista öljynjalostukseen, muovien valmistukseen ja sähkön tuotantoon ydinvoimalla. Itä-Uusimaa ei ole erikoistunut tukku- ja vähittäiskauppaan, eli tilanne on sama kuin Länsi-Uudellamaalla. Itä-Uusimaa on erikoistunut päätoimialoista erittäin vahvasti sähkö-, kaasu- ja lämpöhuoltoon. Toimiala on kuitenkin absoluuttisesti varsin pieni työllistäjä.

Pääkaupunkiseutu kuten koko Uusimaa ovat vahvasti erikoistuneet informaatioon ja viestintään sekä rahoitus- ja vakuustoi-
mintaan, joihin Keski-Uusimaa, Länsi- ja Itä-Uusimaa ovat kaikkein vähiten erikoistuneet päätoimialoista.

Uudenmaan osa-alueiden vertailualueet: suurehkot lähikaupungit ja muut suuret yliopistokaupungit ovat enemmän koko maan kaltaisia kuin Uudenmaan alueet eli vähemmän erikoistuneita kuin Uudenmaan alueet. Tämä seikka korostaa omalla tavallaan Uudenmaan alueiden yritystoiminnan poikkeavuutta koko maan yritystoiminnasta.

Lähteet:

Tilastokeskus, yritystietorekisteriaineisto 2009.

<http://tietopalvelu.uudenmaanliitto.fi/yritystoiminta>

info

Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
Kehyskunnat (KUUMA-kunnat)	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Uusimaa:	Uudenmaan maakunta

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toistuvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo lasketaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluvan ajankohdan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosentimuutokseen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen prosentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.
2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintatavasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

Väestö 31.12.2011*	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Väkiluku	595 272	252 306	202 897	1 365 878	1 548 686	5 400 571
Väestönmuutos vuoden alusta	6 723	4 336	2 842	16 425	16 377	25 295
Väestönmuutos, %	1,1	1,7	1,4	1,2	1,1	0,5
Muuttovoitto	5 034	2 088	1 395	9 320	9 064	15 773

Työmarkkinat IV/2011	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa ²	Suomi
Työllinen työvoima (TK)	307 721	139 879	103 200	705 326	781 000	2 456 266
Muutos vuoden takaisesta, %	0,7	7,7	-0,5	1,6	.	1,3
Työttömät (TEM)	23 793	7 185	8 888	49 472	56 540	255 467
Työttömyysaste, % (TEM)	7,6	5,5	8,2	6,9	7,1	9,7
Työllisyysaste, % (TK)	73,6	74,2	74,3	73,7	73,7	68,2

Hyvinvointi IV/2011	Helsinki	Espoo	Vantaa	PKS
Toimeentulotuen saajat ¹	32 970	9 880	8 638	51 488
Muutos vuoden takaisesta, %	-1,1	-1,5	3,3	-0,5
Asumistuen saajat	25 698	7 191	7 559	40 448
Muutos vuoden takaisesta, %	3,5	5,6	1,2	3,4
Kotihoidontuen saajat	6 675	3 622	2 824	13 121
Muutos vuoden takaisesta, %	-1,0	-0,9	-2,7	-1,4

*ennakkotieto

¹poislukien Kauniainen.

²Altika (TK)

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain
- Ilmestyy vuonna 2012
sähköisenä viikoilla 9, 22, 35, 48 ja
painettuna viikoilla 10, 23, 36, 49
- jatkuvasti päivittyvä online-sivusto:
www.helsinginseudunsuunnat.fi

Toimitus ja julkaisija
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5500
000099 Helsingin kaupunki
Sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)
ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusyksikkö

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari